

## Bilag 5 Højesteretsdom

### Højesteretsdom af 10/9 2019 :

Sagen handlede om en patient, som på grund af en straffedom var blevet indlagt på et retspsykiatrisk afsnit. Under den halvandet år lange indlæggelse blev patienten kropsvisiteret 41 gange. Kropsvisitationerne blev foretaget, når patienten havde haft uovervåget besøg eller uledsaget udgang. Regionen anførte under sagen, at patienten havde samtykket til visitationerne samt at betingelserne i psykiatriloven i øvrigt også var opfyldt. Patienten anførte, at han ikke havde givet et gyldigt samtykke eller hvis Højesteret vurderede, at der var et gyldigt samtykke, så var det trykket tilbage – samt at betingelserne i psykiatriloven ikke var opfyldt.

Højesteret fandt, at det efter bevisførelsen kunne lægges til grund, at borgeren gennem det første år af sit ophold på det retspsykiatriske afsnit jævnligt protesterede mod at skulle visiteres og stillede spørgsmål ved lovligheden af kropsvisitationerne – og at han kun accepterede visitation, fordi han ellers ikke ville kunne få uovervåget besøg eller uledsaget udgang.

Højesteret udtalte:

- At Retspsykiatrisk Afsnits husorden med tilhørende besøgsregler ikke kan udgøre det retlige grundlag for afdelingens beslutning om at gennemføre kropsvisitation af en patient.
- At kropsvisitation skal ske på grundlag af et frivilligt, informeret samtykke eller under iagttagelse af psykiatrilovens § 19 a.
- At gennemførelse af kropsvisitation med generelt, præventivt sigte, uden at mistankekravet er opfyldt, ikke kan finde sted med hjemmel i § 19 a, stk. 1, nr. 3.
- At patienten ikke på noget tidspunkt havde givet gyldigt samtykke til kropsvisitationerne. I vurderingen af, om patientens samtykke var gyldigt anførte Højesteret, at karakteren af de vilkår, som patienten blev stillet over for, skulle tages i betragtning. I denne vurdering anførtes, at uden samtykke til kropsvisitation kunne patienten kun opnå overvåget besøg og kun af en halv times varighed, og han kunne slet ikke opnå udgang
- At visitationerne af A var sket i strid med den dagældende psykiatrilovs § 19 a.
- At kropsvisitationerne, som indebar fuldstændig afklædning, indtagelse af ydmygende stillinger og undersøgelse af intime steder af kroppen, og som fandt sted systematisk og mange gange gennem 1½ år, indebar en nedværdigende behandling af patienten strid med Menneskerettighedskonventionen